

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЙ ГЛИБИННОГО НАВЧАННЯ У КУРСІ МОРСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Погорлецька Н. В.

*Херсонська державна морська академія
(Україна)*

Вступ. Застосування цифрових технологій в освітньому процесі почалося задовго до пандемії COVID-19 та введення воєнного стану на території України. Модернізація вищої освіти, тяжіння задовольнити потреби та виклики сьогодення складно уявити без цифровізації. А розвиток цифрової компетентності став не перевагою, а базовою потребою у сучасному професійному світі.

Актуальність досліджень. У зв'язку з вимушеним переходом на дистанційний формат навчання перед викладачами та здобувачами вищої освіти з'явилися нові труднощі та перспективи. Не зважаючи на складні умови освітнього процесу, вимоги роботодавців до майбутніх вахтових механік не знижуються, що спонукає до пошуку нових підходів та впровадження ефективних стратегій під час викладання морської англійської мови у дистанційному режимі. Відтак з'являється потреба у висвітленні ефективних стратегій та підходів навчання морської англійської мови.

Постановка задачі. Завданням наукової розвідки є розкриття можливостей застосування цифрових технологій як інструментів реалізації стратегій глибинного навчання морської англійської мови у дистанційному форматі.

Результати досліджень. Згідно з рекомендаціями модельного курсу IMO Model Course 3.17 викладання морської англійської мови здійснюється на засадах комунікативного підходу. Комунікативний підхід є студентоцентрованим, що сприяє активному навчанню за участі студентів [1, с. 73]. Важлива складова цього підходу – спілкування між здобувачами англійською мовою, застосування стратегій глибинного та активного навчання під час занять.

У основі глибинного навчання лежить набір компетентностей, які студенти повинні опанувати, щоб розвинути глибоке розуміння академічного контенту та застосовувати свої знання для вирішення завдань у навчальному середовищі та у професійній сфері [2]. Каркас глибинного навчання включає шість компетентностей, серед яких застосування знань, критичне мислення, чітка комунікація, спільна робота, самостійне навчання та позитивне академічне мислення [3, с. 16].

Використання цифрових технологій сприяє навчальному досвіду здобувача вищої освіти. Цифрове навчання охоплює широкий спектр інструментів та практик, включаючи онлайн-оцінювання; збільшення акценту та підвищення якості навчальних ресурсів і часу; онлайн контент та курси; застосування технологій в аудиторії; адаптивне програмне забезпечення для студентів з особливими потребами; навчальні платформи; участь у професійних спільнотах; та доступ до високоякісного контенту [4, с. 11].

Цифрове навчання надає можливість застосовувати нові стратегії та формати, такі як онлайн та змішане навчання (blended learning), навчання на основі компетентностей (competency-based learning), які мають потенціал сприяти глибинному навчанню (deeper learning) [4, с. 11]. Система цифрових технологій та застосування ефективних стратегій викладання забезпечують кожного здобувача вищої освіти можливостями для глибинного навчання. Сучасні технології допомагають викладачам досягти продуктивності, індивідуалізації освітнього процесу та створюють більш гнучке, послідовне навчальне середовище, орієнтоване на студента та його академічні потреби.

Через введення воєнного стану заклади освіти перейшли на дистанційне або змішане навчання. Для Херсонської державної морської академії прийнятною формою

навчання стало дистанційне у зв'язку з тимчасовим переміщенням закладу вищої освіти.

Попереднє впровадження змішаного навчання (blended learning) морської англійської мови з використанням платформи LMS Moodle полегшило перехід на постійне онлайн-навчання. Паперові навчальні посібники з морської англійської мови для судових механіків замінили електронні варіанти («Ship's Heart», «Full Ahead» та ін.), розроблені викладачами на засадах комунікативного підходу з використанням стратегій глибинного та активного навчання. Розміщені на платформі дистанційного навчання LMS Moodle електронні посібники дають можливість здобувачам самостійно опрацювати матеріал у прийнятному темпі та виконати низку контрольованих вправ, що допомагає студентам активніше працювати на онлайн-занятті в синхронному режимі з використанням Zoom-конференції та дозволяє викладачу сконцентрувати увагу на обговоренні ключових понять, зменшити кількість пасивних вправ на користь продуктивних під час занять. До того ж використання стратегії перевернутого навчання (flipped learning) забезпечує персоналізацію освітнього процесу та збільшення загальної кількості навчальних годин. Робота на платформі LMS Moodle надає цілодобовий доступ до академічного контенту, швидкий зворотний зв'язок (послугуючись діяльністю «Тест» для оцінювання результатів навчання здобувачів або діяльністю «Чат» для активної співпраці та взаємодії між здобувачами та викладачем), гнучкість навчального середовища.

Електронні посібники створені за допомогою діяльності «Урок», яка дозволяє сформувати гнучкий та цікавий академічний матеріал. Діяльність «Урок» формується за принципом чергування сторінок з теоретичним матеріалом та сторінок з навчальними тестовими завданнями й питаннями (багатоваріантний вибір, вибір правильного варіанту, числова відповідь, коротка відповідь, есе). Під час формування електронного навчального посібника послідовність переходів між сторінками визначена таким чином, що студент не може перейти до наступної сторінки, не виконавши завдання, або припустившись помилки, що сприяє засвоєнню мовного матеріалу під час повторного проходження вправи та опрацювання завдань сторінки «Уроку». Кожен посібник містить п'ять модулів, які вміщують заняття, сформовані за допомогою діяльності «Урок». Наприклад, урок посібника для майбутніх вахтових механіків «Ship's Heart», які навчаються на другому курсі, структурований за моделлю PPP відповідно до модельного курсу «Морська англійська мова». Ця модель визначена для здобувачів першого та другого років навчання, які потребують більше можливостей для закріплення академічного матеріалу, практики й повторення нових мовних одиниць.

Для забезпечення студентоорієнтованої освітньої діяльності та задоволення академічних потреб здобувачів з різним рівнем знань створенні додаткові електронні курси викладача на платформі дистанційного навчання LMS Moodle. На курсі викладачі можуть розмістити різноманітні види діяльності (чат, глосарій, завдання, тест, урок, SCORM-пакет тощо), завантажити об'ємні відеоматеріали, тексти, документи, з якими студенти ознайомлюються в позааудиторний час та виконують завдання на засвоєння нового матеріалу.

Цифрові технології сприяють створенню якісного та багатозарового освітнього середовища. Так, використання онлайн сервісу Learning Apps, SCORM-пакети якого можна завантажити на платформу LMS Moodle, забезпечує створення інтерактивних вправ, які не лише допомагають перевірити та закріпити знання в ігровому контексті, а й сприяють формуванню інтересу та підвищенню мотивації до навчання. Наприклад, за допомогою цього сервісу можливо сформувати завдання «Знайти пару» (див. рис. 1), «Класифікація», «Числова пряма», «Просте упорядкування», «Заповнити пропуски», «Сортування зображень» (див. рис. 2) та ін.

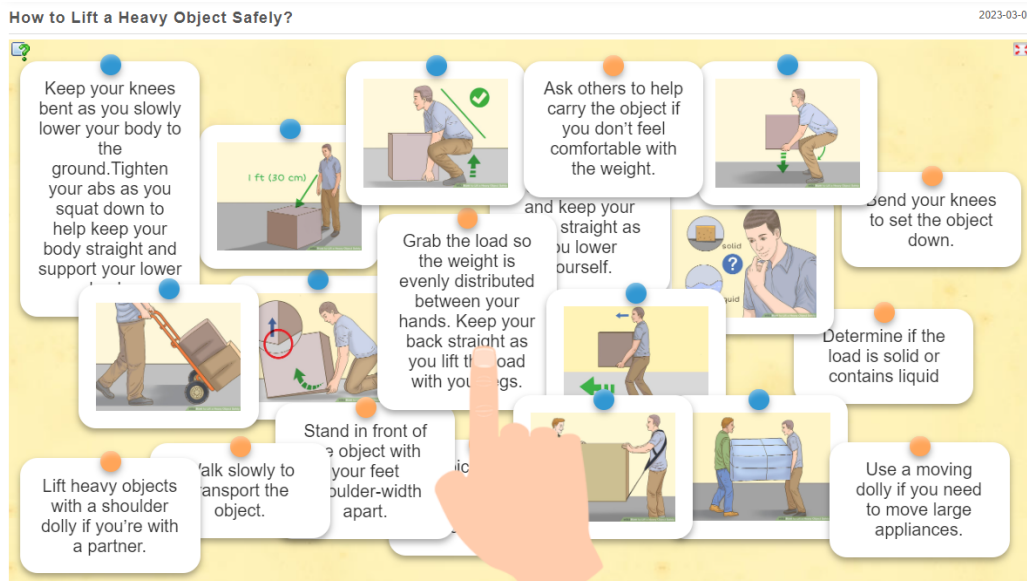

Рисунок 1 – Приклад завдання «Знайти пару», створеного на сервісі Learning Apps

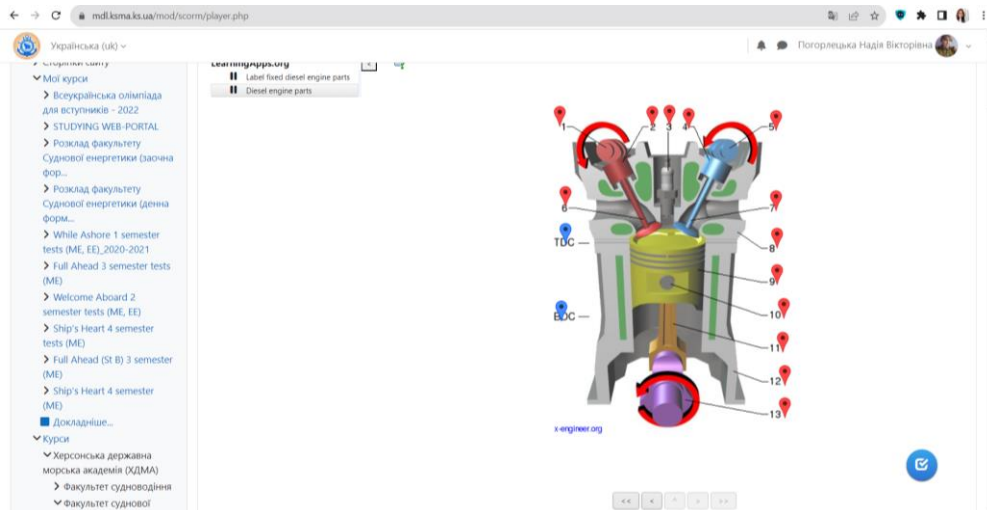

Рисунок 2 – Приклад завдання «Сортування зображень», створеного на сервісі Learning Apps

Одним з головних завдань викладача під час синхронного навчання є залучення усіх здобувачів до активної діяльності. Протягом Zoom-конференцій організувати групову та парну роботу допомагає функція сесійних кімнат, а налаштування чату можуть забезпечувати не лише спілкування та взаємодію між учасниками процесу, а й слугувати інструментом для перевірки знань.

Крім того, додатково до освітнього процесу можуть бути залучені такі інтерактивні опитувальники, як Kahoot, Mentimeter, WordWall та ін. Студенти проявляють жвавий інтерес до інтерактивних тестових завдань, створених на сервісі Kahoot (див. рис. 3). Тестування у формі змагання сформоване на принципах оцінювання як відповіді, так і часу, витраченого на неї. До того ж викладач може детально проаналізувати які питання викликали найбільше труднощів у здобувачів та спланувати подальшу роботу.

Сервіс онлайн-опитувань Mentimeter забезпечує створення не лише презентацій, а й допомагає сформувати різноманітні діаграми, опитування та хмари слів (див. рис. 4), які генеруються за відповідями респондентів.

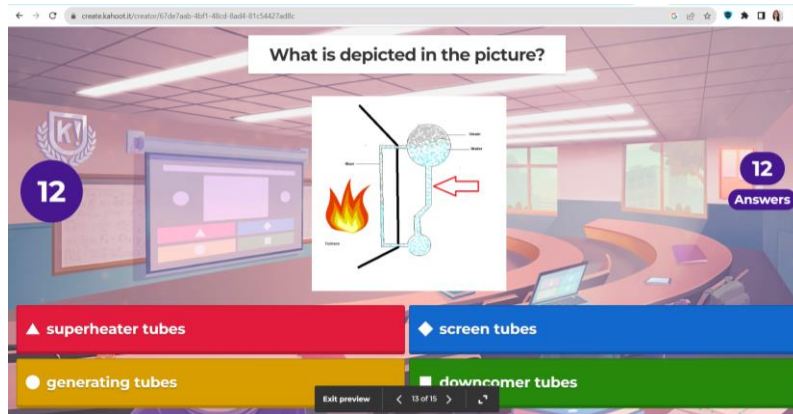

Рисунок 3 – Приклад гри, створеної на сервісі Kahoot

Рисунок 4 – Приклад хмари слів, згенерованої за відповідями здобувачів на сервісі Mentimeter

Висновки. Застосування цифрових технологій сприяє глибинному навчанню у курсі морської англійської мови завдяки персоналізованому підходу до академічних потреб здобувачів вищої освіти, розширеному та цілодобовому доступу до навчального матеріалу, можливості навчатися як у синхронному, так й асинхронному режимі, розширенню освітнього середовища та збільшенню часу, приділеного на вивчення освітньої компоненти. Відтак диджиталізація стала рішенням для забезпечення неперервного освітнього процесу під час дистанційного навчання за умов воєнного стану та інструментом, за допомогою якого здобувачі вищої освіти можуть ефективно та продуктивно навчатися в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. IMO Model Course 3.17. Maritime English. London: International Maritime Organization. 2015. 138 p.
2. Hewlett W., Hewlett F. Foundation. Deeper learning defined, 2013. URL: <http://www.hewlett.org/library/hewlett-foundation-publication/deeper-learning-defined> (Last accessed: 15.10.2023).
3. Hewlett W., Hewlett F. Foundation. Decoding Deeper Learning in the Classroom, 2017. 22 p. URL: <https://hewlett.org/wp-content/uploads/2017/06/DL-guide.pdf> (Last accessed: 12.10.2023).
4. Tom VanderArk & Carri Schneider. How Digital Learning Contributes to Deeper Learning, 2012. 26 p. URL: <https://www.gettingsmart.com/wp-content/uploads/2012/12/Digital-Learning-Deeper-Learning-Full-White-Paper.pdf> (Last accessed: 16.10.2023).